

Pravila dostopa E-RIHS.si

22. 11. 2022

Vsebina

Člen 1.....	3
Osnovne določbe.....	3
Člen 2.....	3
Dostop	3
Člen 3.....	4
Stroški dostopa.....	4
Člen 4.....	5
Priprava ponudbe za dostop	5
Člen 5.....	5
Prijava za dostop	5
Člen 6.....	5
Ocenjevanje prijav.....	5
Člen 7.....	6
Spremljanje dostopa.....	6
Člen 8.....	7
Rezultati raziskav.....	7
Člen 9.....	7
Reševanje sporov.....	7
Člen 10.....	7
Začetek veljavnosti	7

Na podlagi 6. člena Pravilnika o delovanju konzorcija E-RIHS.si¹, sprejetem 17. 6. 2022, Programski odbor E-RIHS.si (v nadaljevanju: PO) sprejema naslednja

Pravila dostopa E-RIHS.si

Člen 1

Osnovne določbe

1. Ta dokument gradi na politiki dostopa E-RIHS ERIC², kakor tudi na principih in navodilih za dostop do evropskih raziskovalnih infrastruktur³.
2. Pravila dostopa E-RIHS.SI urejajo izključno dostop v okviru E-RIHS.SI in ne dostopa, ki ga članice nudijo v okviru E-RIHS ERIC.

Člen 2

Dostop

1. Dostop pomeni kakršnekoli raziskave, v okviru katerih se uporablja E-RIHS.si infrastrukturo, v okviru E-RIHS.si.
2. Dostop se tipično izvaja:
 - a. Med organizacijo nečlanico ali zasebnim naročnikom in članico E-RIHS.si,
 - b. Med dvema članicama E-RIHS.si,
 - c. Med raziskovalnimi skupinami znotraj članice E-RIHS.si.
3. Kot dostop se lahko obravnava tudi raziskave, ki so v celoti financirane s strani javnih agencij (npr. ARRS, EU Programi), ministrstev, drugih javnih organizacij (npr. muzejev) ali kako drugače, a le v obsegu, v katerem je v projekt vključena E-RIHS.si infrastruktura.
4. Dostop je lahko enkratni dogodek ali pa predstavlja večkratno raziskovalno sodelovanje. Deli se na:
 - a. Manjši dostop: 170 ur ali manj in v celoti izvedljiv v enem koledarskem letu,
 - b. Večji dostop: nad 170 ur in izvedljiv v dveh ali več koledarskih letih,
 - c. Digitalni dostop: raziskave, pri katerih se uporablja izključno spletne in druge digitalne vire, zbirke in orodja E-RIHS.si in ne zahtevajo neposredne interakcije s ponudnikom.
5. Primeri dostopa vključujejo:

¹ Pravilnik o delovanju konzorcija E-RIHS.si, 2022. <https://www.e-rihs.si/wp-content/uploads/2022/06/Pravilnik-E-RIHS.si-17-6-2022.pdf>

² C. Pacheco et al.: E-RIHS PP D5.1 User strategy and access policy, 2020. <https://zenodo.org/record/3946180>

³ Evropska komisija: European Charter for Access to Research Infrastructures Principles and Guidelines for Access and Related Services, 2016. https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/research_and_innovation/2016_charterforaccessto-ris.pdf

- a. Raziskave za potrebe določitve ali spremljanja konservatorsko-restavratorskih posegov, arheoloških izkopavanj ali raziskav,
- b. Preliminarne raziskave potrebne za pripravo projekta dostopa za E-RIHS ERIC ali druge financerje,
- c. Raziskave v okviru raziskovalnega projekta,
- d. Raziskave v okviru diplomskega, magistrskega ali doktorskega študija,
- e. Raziskave zasebnih naročnikov, a le če se izvajajo v okviru lastniškega deleža opreme E-RIHS.si.

Člen 3

Stroški dostopa

1. Obračunski strošek dostopa določi članica E-RIHS.si na način, ki je smiseln za uporabo raziskovalne infrastrukture (npr. na dan, na uro). Obračunski strošek vsebuje naslednje postavke:
 - (a) Strošek dela
 - (b) Materialni stroški
 - (c) Potni stroški
 - (d) Stroški amortizacije
2. Stroške dela v obliki stroška plač na strani uporabnika krije uporabnik, na strani ponudnika krije ponudnik, razen če je drugače odobreno s strani PO. Za mednarodni dostop v okviru E-RIHS ERIC praviloma krije stroške plač E-RIHS.si.
3. Materialne stroške lahko krije E-RIHS.si s predhodno odobritvijo PO. Sem spadajo npr.:
 - (a) Stroški energentov/materiala,
 - (b) Zavarovalni stroški (npr. za vredne predmete),
 - (c) Stroški zagotavljanja digitalnega dostopa,
 - (d) Stroški objav v odprtem dostopu, ki se krijejo po dogovoru med uporabnikom in ponudnikom, razen če je drugače odobreno s strani PO. E-RIHS.si spodbuja prijave za povračilo stroškov objav v odprtem dostopu s strani ARRS.
4. Potni stroški se krijejo v organizaciji, kjer nastanejo, razen če je drugače odobreno s strani PO (npr. za transport predmetov).
5. Stroške amortizacije krije lastnik opreme.
6. Stroškov dostopa v smislu člena 2(3) ne krije E-RIHS.si, z izjemo stroškov amortizacije opreme, a le v obsegu, v katerem je v dostop vključena E-RIHS.si infrastruktura.
7. Stroške dostopa se krije na enega od naslednjih načinov:
 - (a) Neposredno iz proračuna E-RIHS.si za zunanje ponudnike blaga in storitev, ki za to izstavijo račun neposredno na konto E-RIHS.si v okviru Infrastrukturnega centra Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani,
 - (b) Po letnem obračunu stroškov vseh dostopov za vsako članico E-RIHS.si, iz proračuna E-RIHS.si za sledeče leto.

Člen 4

Priprava ponudbe za dostop

1. Članica E-RIHS.si pripravi ponudbo za dostop do raziskovalne infrastrukture konec leta za sledeče koledarsko leto in jo pošlje E-RIHS.si Koordinatorju dostopa.
2. Ponudba za dostop mora vsebovati naslednje elemente:
 - a. Tip instrumentacije in/ali ekspertize,
 - b. Praktične detajle pomembne za uporabnike, kot so mobilnost, potreba po vzorčenju, velikost vzorca, porušnost itd.
 - c. Tipične stroške dostopa na enoto dostopa (npr. ura, dan, vzorec ipd.).
 - d. Omejitve glede števila letnih dostopov, skupnih raziskovalnih ur namenjenih dostopu ipd.
3. E-RIHS.si Koordinator dostopa na podlagi ponudb pripravi katalog ponudbe, ki je objavljen na spletni strani E-RIHS.si.

Člen 5

Prijava za dostop

1. Prijava obsega največ eno stran in mora vsebovati naslednje:
 - a. Opis problema,
 - b. Zagotovilo, da se lastnik predmeta raziskave s prijavo strinja,
 - c. Opis predlaganih raziskav, vključno z opisom stavbe, najdišča, vzorcev (velikost, število, način priprave, stabilnost, kaj je že znanega o vzorcu) ipd. Točko se smiselno uporablja pri okoljskih, digitalnih ali drugih raziskavah, ki niso neposredno vezane na predmet ali objekt.
 - d. Oceno trajanja dostopa v smislu člena 2(4) ter oceno stroškov dostopa, ki jih uporabnik in ponudnik uveljavljata pri E-RIHS.si (npr. zavarovanje umetnine, objave v odprtem dostopu)
 - e. Uporaba rezultatov (npr. za dopolnitev materialne baze, za podporo umetnostnozgodovinski oceni, za oceno konservatorskega stanja itd.)
2. Prijava za dostop ni potrebna v primeru uporabe E-RIHS spletnih orodij in baz podatkov, ki so v prostem dostopu.

Člen 6

Ocenjevanje prijav

1. Prijavo za dostop uporabnik pošlje E-RIHS.si Koordinatorju dostopa.
2. Koordinator dostopa presodi možne ponudnike, ki jim pošlje predlog v oceno.
3. Ocenjevanje prijav poteka v skladu s strategijo znanstvene odličnosti E-RIHS.si⁴. Med glavnimi kriteriji so:

⁴ E-RIHS.si znanstveno tehnični opis, 2021. <https://www.e-rihs.si/uploads/ZTO%20za%20tisk.pdf>

- a. Raziskovalna inovativnost,
 - b. Izobraževalni potencial,
 - c. Promocijski potencial (npr. promocija javnosti),
 - d. Finančni načrt,
 - e. Tehnična izvedljivost.
4. Predlogi za dostop v smislu člena 2(3) tega pravilnika so avtomatsko odobreni, kadar je projekt financiran s strani raziskovalne agencije ali drugih organizacij, ki odločitve sprejemajo na osnovi "peer review" principa.
 5. Ponudnik(i) oceni doda(jo) lastno oceno časa, potrebnega za izvedbo dostopa. Če je ocena časa nejasna, PO lahko zahteva pojasnilo.
 6. PO potrjuje predloge za dostop iz 5. člena tega pravilnika:
 - a. Predloge za manjši dostop PO potrdi na podlagi pozitivne ocene ponudnika(ov) dostopa,
 - b. Predloge za večji dostop ocenijo ponudniki dostopa, dodatno presojo pa izvede PO, ki po potrebi (npr. za etična vprašanja) za neodvisno mnenje zaprosi Svetovalni odbor E-RIHS.si,
 7. Predloge, ki jih ponudniki ocenijo negativno, PO zavrne. Ponudniki v tem primeru E-RIHS.si Koordinatorja dostopa obvestijo o razlogih za zavrnitev.
 8. E-RIHS.si Koordinator dostopa o uspehu ali neuspehu prijave obvesti uporabnika. V primeru neuspešne prijave se obvestilu doda priporočila za izboljšavo prijave.

Člen 7

Spremljanje dostopa

1. E-RIHS.si Koordinator dostopa spremlja izvedbo dostopa na osnovi poročil in o tem poroča Nacionalnemu koordinatorju E-RIHS.si, ki podatke lahko uporabi za pripravo poročil MIZŠ, ARRS ipd.
2. Uporabnik in ponudnik pripravita skupno poročilo. Poročilo se odda enkrat za manjši dostop, sicer se ga odda enkrat letno.
3. Poročilo mora biti sestavljeno iz dveh delov:
 - a. Javni, vsebinski del, se objavi na E-RIHS spletni strani in ni krajši od 500 besed, vključujoč eno sliko,
 - b. Interni del je poročilo o stroških dostopa.
2. Po končanem dostopu in oddanem poročilu ponudnik in uporabnik še tri nadaljnja leta poročata o razširjanju rezultatov dostopa ter o dostopu do podatkov.

Člen 8

Rezultati raziskav

1. O lastništvu rezultatov raziskav opravljenih v okviru dostopa se dogovorijo ponudniki in uporabniki, razen če je lastnik določen s pogodbo o financiranju ali s konzorcijsko pogodbo. E-RIHS.si ni lastnik rezultatov.
2. Dostop do podatkov mora biti odprt v smislu smernic FAIR⁵, npr. z uporabo platform, kot je Zenodo⁶.
3. Konzorcij E-RIHS.si ne nosi odgovornosti za uporabo rezultatov.
4. Objavljanje rezultatov se izvede po dogovoru, tipično skupaj ponudnik in uporabnik.
5. Rezultate se lahko uporablja v izobraževalne namene, pri čemer se pošteno navaja prispevke vseh udeleženi v raziskavi.
6. Pri objavah je nujna zahvala E-RIHS.si.

Člen 9

Reševanje sporov

1. Članice E-RIHS.si in uporabniki se zavežejo k spoštovanju Pravil dostopa E-RIHS.si.
2. Reševanje sporov, ki nastanejo med članico E-RIHS.si in tretjo osebo pri opravljanju dela in dolžnosti, ki jih predvidevajo ta Pravila dostopa, obravnava Pravilnik o delovanju konzorcija E-RIHS.si.

Člen 10

Začetek veljavnosti

Ta Pravila dostopa začnejo veljati naslednji dan po sprejemu s strani PO s soglasjem vseh članov Programskega odbora E-RIHS.si.

⁵ <https://www.go-fair.org/fair-principles/>

⁶ <https://zenodo.org/>